

TARTALOMJEGYZÉK

A TERVEKHEZ

1/7	... HELYSZÍNRAJZ ÉS BEÉPÍTÉSI VIZSGÁLAT	M=1:1000 / 1:2000
2/7	... HELYSZÍNRAJZ	M=1:500
3/7	... 0. SZINTI ÉS +1. SZINTI ALAPRAJZ	M=1:200
4/7	... -1.SZINTI ÉS PADLÁSTÉRI ALAPRAJZ	M=1:200
5/7	... METSZETEK ÉS HOMLOKZATOK	M=1:200
6/7	... KÜLSŐ LÁTVÁNYOK	
7/7	... BELSŐ LÁTVÁNYOK	

TARTALOMJEGYZÉK

A MŰLEÍRÁSHOZ

- A tartalmat befolyásoló érzelmi elemkről
- Az építészeti koncepció
- Orvostechnológiai kérdések
- Környezet, kert
- Parkoló
- 21. számú melléklet – jellemző adatok táblázata
- Helyiséglista - táblázat

A tartalmat befolyásoló érzelmi elemekről

Koncepciókat két, a funkcióval kapcsolatos és felerősített érzelmi viszonyra, és a településszerkezeti összefüggések analízisének eredményeire építettük fel. Az érzelmi alapú viszonyok elsősorban a belső téri szervezésben, míg a településszerkezeti összefüggések a beépítésben váltak a tervezési folyamat meghatározó tényezőivé. A munka során igyekeztünk e merőben két különböző megközelítés eredményeit szintetizálni, és reményeink szerint ezt a terv megjeleníti.

Az érzelmi elemek:

1. Intimitás

a) Belső és külső között

Az egészségügyi intézmények egyik alap problémája – a beteg felől közelítve a kérdést – , hogy a terekbe a közterületekről be lehet látni. E kérdést általános esetben a tükröző fólia és a belső függöny kezelik. A szorongó beteg azonban csak akkor érzi magát „biztonságban”, akkor hiszi el, hogy a belátás valóban nem lehetséges, ha maga sem lát ki. Ez azonban a helyiségben dolgozó számára nyomasztó. Ismertek olyan példák is, amikor a természetes fényt a rendelőkben csak felülvilágítókkal, tetőablakokkal biztosítják. A dolgozók számára azonban ez is éppoly nyomasztó eredménnyel jár. A problémára csak egy olyan ház tudna megnyugtató választ adni, amelynek vizsgáló, orvosi helyiségei a ház egymástól is szeparált (átlátás tekintetében) belső udvaraiba néznek. Egy ilyen ház azonban rendkívül nagy és rendkívül drága. Esetünkben ezért kimondható, hogy erre mód nincs.

b) Belső terekben

A betegek számára némely jól tipizálható esetben a kezelésre való jelentkezésben komoly pszichés gátat jelent, hogy betegségüket szégyenlik. A jelen szakrendelőben ilyen egységet jelentenek az urológia, a nőgyógyászat és a bőrgyógyászat, de némely esetben a vérképelemző diagnosztika is. A betegek szemszögéből így kívánatos, hogy ezen egységek várói ne képezzék részét a nagy közös téregyüttesnek. E követelmény egy gondosan tervezett házban teljesíthető. Az ezzel szemben dolgozó szempont, hogy a szeparált terek és azok megközelítése a gyűjtőhely jellegű közös terekhez képest némi többletet jelent.

2. Elkülönülés

A betegek szemszögéből az is érthető, ha nem kívánnak azon térben tartózkodni, ahol további betegségeket „szedhetnek össze”. A programban megfogalmazott épület esetében ez azt jelenti, hogy a

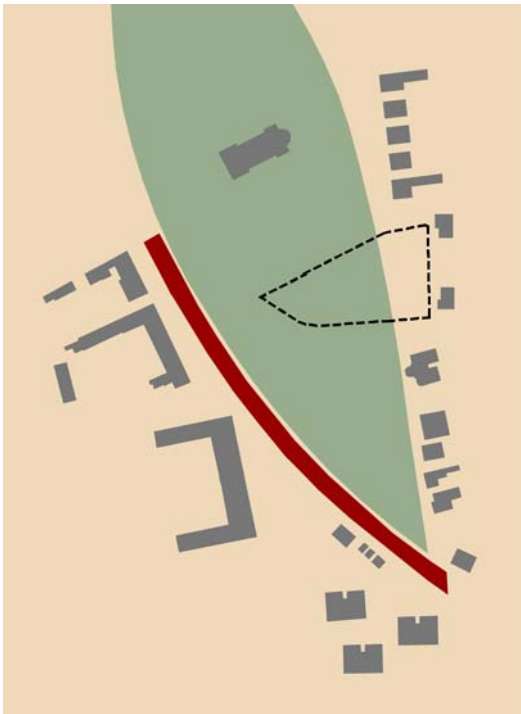
házi orvosi ellátás egységeit a többi egységtől célszerűen el kell választani. A tervezéskor azonban nyilván figyelembe kell venni a hatékony és gazdaságos, valamint áttekinthető közlekedési szisztéma szempontjait is.

Az építészeti koncepció

A tervpályázati kiírás lehetővé tette, hogy a szabályozási terv módosítására indokolt esetben a tervünkben javaslatot tegyünk. A tervünkben megfogalmazott javaslat a szabályozási terv módosítását számos pontban szükségessé teszi, melyet ezúton a kiírónak jelzünk. A szabályozási elemek módosításának részletes ismertetését itt nem tartjuk helyén valónak, mert bizonyos kérdéseket csak a további egyeztetések során lehet és érdemes tisztázni, azonban úgy véljük, hogy a módosításnak elvi akadályja nincs.

A környezet tekintetében a terveken is szereplő ábra sort és azok illusztrációját itt is közöljük. Ebben összefoglaltuk az elemzések leglényegesebb pontjait, és a tervezés főbb indokait.

1.

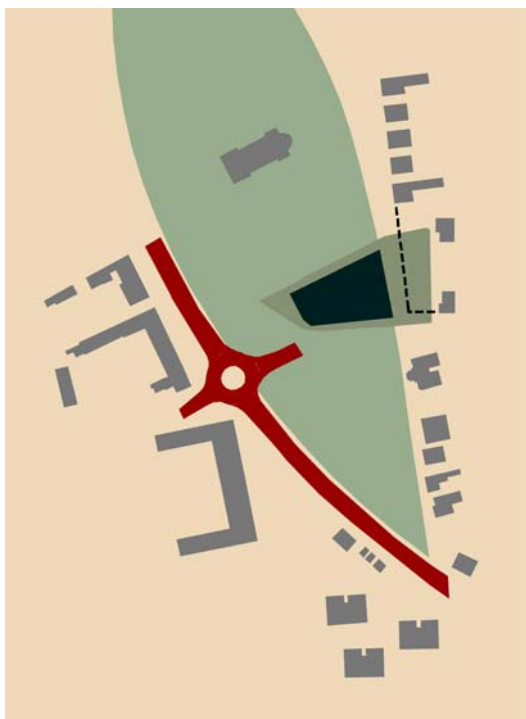
A település képe típusos, az átvezető főút mentén egy orsó alakú teresedés jött létre. Az épületek ezen orsó alakú zöld terület peremén helyezkednek el, illetve a település ikonja, a templom annak egy jelentős, hangsúlyos pontján áll. Jelen esetben ez a hangsúlyos helyzet a domborzati viszonyok által is felerősödik. A telek ebbe az orsóba ékként hasít bele. A Szabadság téri park valójában nem lehet park a szó elvárt értelmében, mert a 64. számú főút menti helyzetében túlzott zavaró hatásoknak van kitéve.

2.

A tervezett (a kiírásban szereplő tervekben kiadott) kőrforgalom ugyan hatékonyan megoldja a közlekedési csomóponti feladatokat, de különös jelentőséget kap – indokolatlanul. A kőrforgalom itt mintegy csomóként jelenik meg az út fonalán. Ezzel nem csak maga a kőrforgalom jelent feszültséget, de általa maga az út okozta feszültségek is felerősödnek – természetesen téri, építészeti értelemben. Különösen zavaró, hogy a kőrforgalom egy a városi szövetben túlzott motívummá válva a Batthyány kastélyal is túlzott közelségbe kerül, lerontva ezzel az épület jelentőségét. A telek beékelődött helyzete és a kőrforgalom szinte csatolt viszonya a konfliktusokat felerősíti.

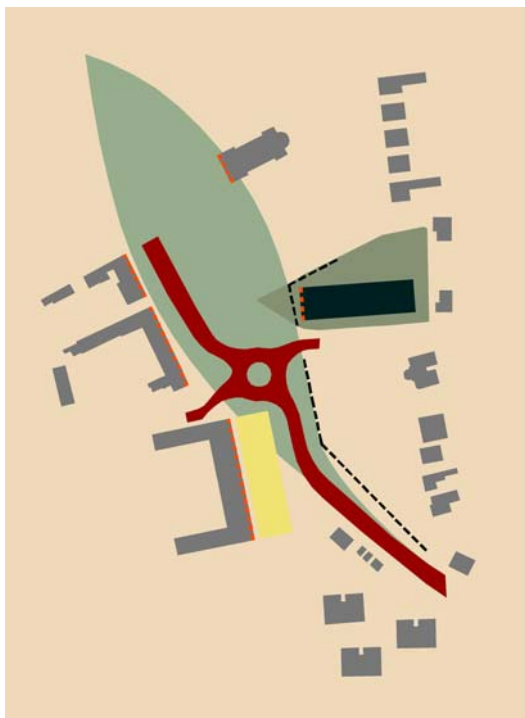
3.

A telekre felépített tömeg a már említett ék hatást térbelivé erősítené, az orsó alakú tér lényegét venné el. A lakóházak között az épület nem tartható. Az orsó alakú térbe való benyomulás mértéke a léptékekből fakadóan nem lehet olyan kicsi, hogy a feszültség ne állna elő. A Szabadság tér szerviz út és a Batthyány utca folytonos beépítési vonala egyébként kevésbé fontos, mint a Bartók Béla út határozott kivezetése a térre. A két utca összekötése valójában csak helyszínrajzi jelentőséggel bír. E tömörszerű megfogalmazás egyébként lehetővé tenné, hogy a Bartók Béla utcai beépítési vonalhoz igazítva a mentőállomás önálló szárnyként épüljön meg. Azonban a helyzet bizonytalanságára való tekintettel ezt

nem javasoljuk, ugyanis elmaradása esetén az utcai beépítés viszonylatában egy mégoly kompakt épület is csak torzó maradhat.

4.

Javaslatunk lényege: új orsó alakú tér. A Szabadság tér rekonstrukciójával és a körforgalom megépítésével lehetőség nyílik arra, hogy az épület, a park és a csomópont közös kontextusban vizsgálva nyerjék el szerepüket. Tervünk arra épül, hogy az út nyomvonalának kis módosításával a csomópont más helyzetbe, és így más szerepbe kényszeríthető. Az út így módosított nyomvonala mentén a parkot egy terepalakulatnak értelmezzük, mely egy éktest, a főút felé emelkedve, és támfallal zárva. Ez biztosítja a park számára az intimitást, ugyanakkor egy térfallal vezeti fel az utat a településközpont épített közegébe. Mindezen felül pedig lehetőséget nyújt arra, hogy az épületünket e támfallal meghatározott gesztusba foglaljuk bele. Eképpen az

épület már elhelyezési és alakítási probléma, illetve nem a telek korlátai között nyer értelmet. A koncepciónak hozadéka, hogy a Batthyány kastély – talán leendő Városháza – előtt is mód nyílik egy az épülethez méltó, és valóban városias tér kialakítására. (Meg kell jegyezzük, hogy ennek a területnek a tervezési nem képezte a feladat tárgyát. Azonban úgy gondoljuk, hogy az út nyomvonal módosításának egy pozitív többlet hozadéka, hogy a kastély – leendő Városháza – előtti tér kialakítható. Tervünk a javasolt megoldással ezt kívánja alátámasztani.)

Az út nyomvonal módosítás, a fal és a ház együttes alakításának eredményeként – noha magának a térnek a mérete csökkent – a településszerkezet típusos orsóterének lényege átmenthetőnek bizonyult. Az új „orsótér”-nek pedig jelentősebbé váltak alakítói is: a templom, a Batthyány kastély, és immár a rendelőintézet és a Szabadság téri terepalakulat.

Javaslatunk lényege tehát abban foglalható össze, hogy az átfogó, több elemet kezelő beruházás lehetőséget teremt arra, hogy a problémát valóban megoldjuk, mert ezen eszközökkel olyan új kontextus teremthető meg, amelyen belül az elemek sajátos követelményeinek kihívásai erényes eredményekre konvertálhatók. A kontextusban való kezelés lehetőségei túlmutatnak az elemek lehetőségein, és a hozzáadott érték lehetőségét ígérik.

Érzelmi adalékként azonban itt is érdemes felemlíteni, hogy a település és környékének morfológiájában megragadó elemek a dűnék és a mélyutak.

Támfalunk – megítélésünk szerint – ezek analógiáját használja fel arra, hogy mesterséges eszközökkel átírja a meglévő téri elrendezést.

Fontosnak tartjuk kihangsúlyozni, hogy a támfallal való új helyzet teremtése alapvetően nem látványi, építészeti eszköz, hanem a tartalmat meghatározó beavatkozás lényegi eleme. Ez a támfal módosulásaiban a terveken ábrázolt módon kisebb üzleteket, kerékpár tárolót és a létesítendő transzformátort is magában foglalja. Ezzel részben hozzájárul a kialakuló tér városias alakításához, másfelől befogadja azon elemeket, amelyek esztétikus elhelyezése rendszerint problematikus.

Az épület tömege, elrendezése ebben a fent leírt kontextusban nyer értelmet, és tereit az érzelmi elemekről szóló fejezetben leírtak határozták meg. Épületünk egy egyszerű, markáns tömeg – ha úgy tetszik a délen megkezdett terepalakulat északi lezárása, melynek a lépték okán homlokzata van. A déli homlokzata többtől markánsan eltér, oldottabb, mert az a park „enteriórjének” térfala.

Az érzelmi felvetésekre az épület igyekszik választ keresni.

A belátás esetében a megoldás nem különleges: zsaluzia szerkezetek, melyek azonban a déli oldalon a homlokzat részét képezik – a mélyen ülő ablakok előtt, a homlokzat külső síkján, a szerelt táblás faburkolat mögé építjük be. Ezek így a homlokzat jelentős elemivé is válnak egyben, tehát építészeti eszközök is. A ház többi homlokzatán az ablakok a külső síkon vannak, ezek zsaluziái ezért belső téri szerkezetek, ez esetekben a falszerkezet belső síkjához igazítva. Bizonyos értelemben így ezek is építészeti eszközökké válnak – jellemzően csak a belső terekben – , mert az ablakokkal együtt a falak vastagságát jelenítik meg a nyílásokban.

Az épület belső tereiben az intimitást a tagolás, az egységek elkülönítése biztosítja, ugyanakkor az épület belsejébe ágyazott közlekedési rendszer tudja az elosztás és az átláthatóság funkcióját.

Az elkülönülést a bejárat közeli forgalmi elágaztatások és a külön bejáratok, mint lehetőségek biztosítják. (Lásd még a következő fejezetben!)

Orvostechnológiai kérdések

Az építészet és az orvostechnológiai szempontok szerves egységet képeznek, így ezen leírás a jelen tervezési szinten inkább csak arra szorítkozik, hogy felhívja a figyelmet a terv funkcionális lehetőségeire, illetve erényeire. Az orvostechnológia kérdésekben azon az állásponton vagyunk, hogy a kiírásban kiadott programtól eltérni érdemben csak akkor lehet és érdemes, ha a beruházó szándékait részleteiben megismerjük.

Az épület déli bejáratán keresztül minden funkció elérhető, kivéve a gyermekorvosi ellátást, melyet a zavaró egymásra hatások miatt önálló külső bejáraton lehet a betegeknek elérni. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ezen egység is megközelíthető a személyzet számára belülről, a felnőtt háziorvosi egységgel beléptető ajtó köti össze. A külső megközelítéssel az is elkerülhető, hogy akár a gyermekorvosi betegforgalmat kellene más betegforgalmi tereken átvezetni, vagy akár a gyermekorvosi betegforgalmi tereken át az egyéb betegforgalmat.

Külön helyeztük el tanácsadó, védőnői blokkot, melynek látogatói nem betegek, és e tekintetben különösen érzékeny közönségről van szó, hiszen azok várandós kismamák, illetve kisgyermekek. Kerülendő tehát, hogy őket a háziorvosi egységbe vezessük. Ezért a tanácsadói szolgálat közvetlenül kívülről is megközelíthető, de mert egyéb vizsgálatokra szükség lehet, a földszint diagnosztikai blokkjának közönségforgalmi területeiről is elérhető. A védőnői szobát a bejárat közelében helyeztük el, annak funkciójából következően.

A háziorvosi egység megközelítése rögtön a bejáratnál elválik a szakorvosi egységek belső forgalmától, így a háziorvosi ellátás fertőző betegeit az egyéb forgalomról leválasztjuk.

Az ügyeletet a háziorvosi rendelővel közös téregyüttesben helyeztük el, így az egyébként a bejáratnál rögtön leválasztott háziorvosi rendelés ügyeletként működve is közvetlenül, rövid úton elérhető.

A diagnosztikai egységek úgy helyeztük el, hogy figyelembe vettük a dömpingszerű betegforgalom természetét, valamint hogy az ügyeleti zónából ügyeleti időben is elérhetőek legyenek. Ezen egységekről az egyéb szakrendelési egységeket le lehet választani, ami a technológiai szempontokon túl az épület zárva tartási ideje (ügyeleti ideje) alatt praktikus üzemeltetési szempont is.

Az ügyeleti időszakban az emelet a lépcső melletti eltolható fa táblával lezárható. (Az alagsori szinten ajtók zárják el az önálló egységeket.) Ezen reteszelés beléptető rendszeren keresztül azonban megkerülhető a személyzeti folyosón, így a jogosultak számára az emelet is elérhető.

A nőgyógyászati/bőrgyógyászati és az urológiai/reumatológiai egység önálló INTIM várókkal valósul meg. Ennek megfelelően a lépcsőhöz közel helyeztük el, a közösségi tereket a forgalma csak rövid szakaszon kell érintse.

A személyzeti területet a közösségi térből leválasztottuk, így annak helyiségei ajtókkal nem terhelik a belső látványt, ugyanakkor az egységen belül a zavartalan közlekedés megoldott.

Az intézményvezetői blokkot önálló előtérrel leválasztottuk a közösségi terekről. Az előtérben lehetséges a várakozás, illetve ebből az egység saját mellékhelyiségei nyithatók. Innen, a mosdón át lehet elérni a padlást is, ahová a gépészeti helyiségeket telepítettük. Ennek előnye, hogy a középső traktus mélyen ülő lapostetőire a külső gépeket el tudtuk helyezni, valamint gépészeti kitorcollások is kivezethetők a padlástéri elhúzások után. Így ezen elemek a látványt nem befolyásolják. A gépészeti infrastruktúra jelentős részben ezen gépek alatt építendő ki, a kémény, illetve a légtechnikai külső kapcsolatok gazdaságosan kiépíthetők.

Környezet, kert

A környezetépítés markáns eleme a kiadott körforgalmi terv jelentős módosítása. E megoldás bizonyos részleteit még tisztázni kell, de az alapvetés helytálló. A körforgalom elmozdításával és annak következményeként a 64. sz. főút kisebb nyomvonal módosításával a környezet lényegi kérdésekben előnyösebben alakítható. Az út és a közművek ügyét ennek a koncepciónak rendeltük alá.

A transzformátor elhelyezésére a tervezett támfal, illetve annak módosulása kínál lehetőséget, miként azt a tervek ábrázolják.

A kertépítés alapvetése, hogy a templom parkjának minősége az épületünkig fut, míg az épülettől délre eső terület, azaz a park új értelmezést kap. Ennek következményeként itt a meglévő növényállomány helyben tartása csak korlátozottan merülhet fel. A park kerttervezési eszközeit a funkciónak alárendelve kell majd a későbbiekben megtervezni. Egy eszközre azonban felhívnánk a figyelmet: a megemelt, éktest alakú park peremén, a támfalak mögött ikonszerűen választott és elhelyezett fák sorai a térfal képzés szép építészeti-kertészeti megoldását kínálják. Tervünkben hasonlóan fontos, térfal képzési szerepe van a sövényeknek is.

A telken belüli tervezett zöldfelület nagysága a mentőállomás megépítése nélkül 39,6%. Ez a szabályozási elveknek megfelel. Tekintettel arra, hogy a mentőállomás létesítése bizonytalan, a telken igyekeztünk a zöldfelületeket egyben tartani. A tervünk azonban számol azzal, hogy a mentőállomás esetleg

megépül. Ebben az esetben a zöldfelület kárára építhető meg a mentőautók felállása. A beépítés a burkolt felület létesítése után is teljesíti a minimális zöldfelületi előírást.

Amennyiben a továbbtervezés során a terven ábrázoltnál nagyobb parkoló kapacitás megépítése válik szükségessé, úgy a javasolt mentő behajtás felől feltárható parkoló felület építhető. Javasoljuk azonban e kérdéskört komplexen kezelni, tekintettel arra, hogy a tervezés idejéig célszerűen el kell dönteni, hogy a mentőállomás megépül-e ezen a telken, avagy sem.

Parkoló

Élve a kiírás nyújtotta lehetőséggel, a parkolók többségét a közterületeken helyeztük el. A telken belül mindössze 15 férőhelyet alakítottunk ki, melyek a dolgozókat szolgálnák.

A telek északi oldalán van mód további parkolók kialakítására, de ennek szükségességét egyeztetni javasoljuk.

A közterületeken 67 parkoló állást terveztünk.

Az összes tervezett parkolóhely száma 82 darab.